

SKLEP SODIŠČA PRVE STOPNJE (peti senat)

z dne 9. novembra 2009 *

V zadevi T-45/01 DEP,

Stephen G. Sanders, stanujoč v Oxonu (Združeno kraljestvo), in 94 drugih tožečih strank, navedenih v prilogi, ki jih zastopata I. Hutton in B. Lask, barristers,

tožeče stranke,

proti

Komisiji Evropskih skupnosti, ki jo zastopa J. Currall, zastopnik,

tožena stranka,

* Jezik postopka: angleščina.

ob intervenciji

Sveta Evropske unije, ki ga zastopata J.-P. Hix in B. Driessen, zastopnika,

intervenient,

zaradi predloga za odmero stroškov na podlagi sodbe Sodišča prve stopnje z dne 12. julija 2007 v zadevi Sanders in drugi proti Komisiji, T-45/01 (ZOdl., str. II-2665),

SODIŠČE PRVE STOPNJE
EVROPSKIH SKUPNOSTI (peti senat),

v sestavi M. Vilaras (poročevalec), predsednik, M. Prek in V. M. Ciucă, sodnika,
sodni tajnik: E. Coulon,

sprejema naslednji

Sklep

Dejansko stanje, postopek in predlogi strank

- ¹ Tožeče stranke, Stephen G. Sanders in 94 drugih tožečih strank, navedenih v prilogi, so s tožbo, ki so jo 27. februarja 2001 vložile v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje, zahtevale povračilo premoženjske škode, ker v okviru opravljanja dejavnosti v skupnem podjetju Joint European Torus (JET) niso bile zaposlene kot začasni uslužbenci Evropskih skupnosti.
- ² Sodišče prve stopnje je v sodbi z dne 5. oktobra 2004 v zadevi Sanders in drugi proti Komisiji (T-45/01, ZOdl., str. II-3315, v nadaljevanju: vmesna sodba) Komisiji Evropskih skupnosti naložilo povračilo škode, ki jo je zaradi tega utrpela vsaka od tožečih strank, in strankam naročilo, naj mu v šestih mesecih od dneva razglasitve te sodbe sporočijo s skupnim dogovorom določene zneske odškodnin, ki jih je treba plačati, če dogovor ni dosežen, pa predloge z zneski. Sodišče prve stopnje je pridržalo odločitev o stroških.
- ³ Ker se stranke niso sporazumele o zneskih odškodnin, so Sodišču prve stopnje sporočile svoje predloge z zneski.

- 4 Sodišče prve stopnje je v sodbi z dne 12. julija 2007 v zadevi Sanders in drugi proti Komisiji (T-45/01, ZOdl., str. II-2665, v nadaljevanju: končna sodba) po določitvi odškodnin, ki jih je treba plačati vsaki od tožečih strank, in naložitvi njihovega plačila Komisiji odločilo, da ta za celoten postopek pred Sodiščem prve stopnje nosi svoje stroške in stroške, ki so jih priglasile tožeče stranke.
- 5 Ker se tožeče stranke s Komisijo niso sporazumele o znesku stroškov, so z vlogo, ki so jo 4. marca 2009 vložile v sodnem tajništvu Sodišča prve stopnje, to sodišče pozvale, naj ob uporabi člena 92(1) svojega poslovnika znesek stroškov določi na 449.472,14 funtov šterlingov (GBP).
- 6 Komisija je v stališčih, ki jih je sodnemu tajništvu Sodišča prve stopnje predložila 12. junija 2009, temu sodišču predlagala, naj znesek stroškov, ki jih je treba povrniti, določi na 250.000 GBP.

Pravo

Trditve strank

- 7 Tožeče stranke navajajo, da je postopek trajal šest let in pol, zahteval tri obravnave in dve dolgi sodbi Sodišča prve stopnje in povzročil precej dela.

- 8 Vprašanja so bila raznovrstna in kompleksna deloma zaradi odnosa Komisije, ki naj bi, na primer, neupravičeno zahtevala predložitev dokazov za njeno odgovornost v razmerju do vsake od 95 tožečih strank. Tog pristop Komisije, ki naj bi napačno in vztrajno prerekala predloge tožečih strank glede načela njene odgovornosti in vprašanja višine odškodnine, naj bi bil upošteven dejavnik za določitev stroškov, ki se povrnejo.
- 9 Poleg tega naj bi nekatere sporne točke odprle nova in pomembna pravna vprašanja – med drugim v zvezi s pravno kvalifikacijo spora in njegovo opredelitvijo kot spora s področja javnih uslužbencev, dopustnostjo odškodninskih zahtevkov glede na rok, analogno uporabo zastaralnega roka petih let za odškodninske tožbe in razlago statuta JET glede na sodbo Sodišča prve stopnje z dne 12. decembra 1996 v združenih zadevah Altmann in drugi proti Komisiji (T-177/94 in T-377/94, Recueil, str. II-2041) – ali zahtevale zapletene preučitve dejstev, zlasti glede značilnosti nalog, ki so jih v JET opravljale tožeče stranke, in posameznih rekonstrukcij razvoja kariere, nujnih za določitev finančnih pravic vsake tožeče stranke. Sodišče prve stopnje je glede velike večine teh vprašanj razsodilo v korist tožečih strank.
- 10 Izračuni za določitev odškodnine, ki jih je predložila Komisija, naj bi bili pogosto nenatančni, kar naj bi tožeče stranke prisililo v težavna preverjanja.
- 11 Tožeče stranke naj bi se trudile minimalizirati svoje stroške s tem, da so s svojimi odvetniki sodelovale brez posredništva solicitorja, da so manj pomembna vprašanja poverile barristerjem, ki imajo manj izkušenj kot njihovi glavni svetovalci, ki naj bi zaračunavali zmerne honorarje, in da so od tožečih strank iz sorodne zadeve Eagle in drugi proti Komisiji (T-144/02) pridobile finančni prispevek.

- 12 Zadeva naj bi bila z več vidikov prvovrstnega pomena, zlasti glede na to, da naj bi Komisija kršila pravo Skupnosti v okviru pomembnega projekta Skupnosti, in to, da naj bi se ravnanje Komisije nadaljevalo ves čas trajanja tega projekta in se nanašalo na množično in ponavljajoče se zaposlovanje pogodbenega osebja in zato pomenilo resno kršitev s strani zadevne institucije.
- 13 Zadeva naj bi bila s finančnega vidika za tožeče stranke zelo pomembna, kar naj bi se odražalo v skupnem znesku odškodnin (29.654.315,55 GBP), ki jih je plačala Komisija, stroški pa naj bi bili glede na ta znesek in število tožečih strank zmerni. Zadeva naj bi imela velik gospodarski pomen tudi za Skupnosti.
- 14 Očitki Komisije, ki se nanašajo na dejstvo, da so tožeče stranke najele več odvetnikov in poklicnega računovodjo, medtem kot je zanjo celoten primer vodil en sam zastopnik, naj bi bili napačni. Njihovo sodelovanje v postopku je bilo nujno zaradi zapletenosti primera, kar zadeva Komisijo, pa naj bi ji dejansko v postopku pomagali številni uradniki. Vsekakor pa naj bi tožeče stranke zlasti zaradi razdelitve dokaznega bremena imele veliko več dela kot Komisija.
- 15 Napačno naj bi bilo, da Komisija obravnavano zadevo primerja z običajno zadevo s področja javnih uslužbencev in v tem okviru predlaga določitev stroškov na 250.000 GBP.
- 16 Postavke v zvezi z izgubljenim prihodkom in potnimi stroški treh nepoklicnih zastopnikov, ki so prevzeli vodenje zadeve, ki bi ga sicer morali – ob precej višjih stroških – opraviti solicitors, pomenijo le majhen del predloga za odmero stroškov

tožečih strank. Prav tako je mogoča povrnitev davka na dodano vrednost (DDV) na povračljive stroške in stroškov, ki so bili priglašeni v zvezi s pripravo tega predloga za odmero stroškov.

- 17 Komisija trdi, da ni mogoče z ničimer upravičiti priznanja stroškov, ki presegajo njen predlog 250.000 GBP. Ta predlog, ki je rezultat pomnožitve razumnega zneska stroškov za zadevo s področja javnih uslužbencev (ocenjenega na 8 500 EUR) s faktorjem 15, ker gre za skupinsko tožbo, nato s faktorjem 2,5 zaradi dela, potrebnega za določitev individualne višine nadomestila, in nazadnje s faktorjem 1/1,3 zaradi menjalnega tečaja, naj bi bil več kot razumen.
- 18 Trditev tožečih strank, da je znesek njihovega predloga upravičen glede na domnevno neprimeren odnos Komisije pri njeni obrambi v postopku v glavni stvari, naj bi bila napačna.
- 19 Vedenje stranke med postopkom naj bi bilo upoštevno le za odločitev o dodelitvi stroškov, sprejeto v sami sodbi.
- 20 V vsakem primeru pa naj iz predloga za odmero stroškov ne bi bilo razvidno, da je ravnanje Komisije mogoče šteti za neprimerno. Tožeče stranke naj bi zamešale navajanje neutemeljene trditve z namernim navajanjem brezpredmetnih ali nagajivih trditve. V obravnavani zadevi naj bi se Komisija zgolj branila, iz vmesne in končne sodbe Sodišča prve stopnje pa naj ne bi bilo razvidno, da je bilo njeno vedenje neprimerno ali da je navajala brezpredmetne trditve.

21 Komisija je majhne računske napake, ki se jim je sicer težko izogniti, brez ugovarjanja priznala. Poleg tega naj bi računske napake naredile tudi same tožeče stranke.

22 Komisija ne namerava posebej prerekati posameznih trditev, ki so jih tožeče stranke navedle, da bi upravičile najetje več pravnih svetovalcev, vendar navaja, da se je v zadevi branila le z enim zastopnikom, ki je povečini delal sam, drugi zastopniki pa so mu pomagali le glede posameznih vidikov zadeve. Komisija dvomi, da je bilo nujno, da sta tožeče stranke na obravnavani 23. septembra 2003 zastopala dva svetovalca, saj se je ta obravnava nanašala le na eno pravno vprašanje, povezano z utemeljenostjo tožbe. Nasprotuje predlogom v zvezi z izgubljenim prihodkom in potnimi stroški treh nepoklicnih zastopnikov tožečih strank. Predlogi v zvezi s stroški tega postopka za odmero stroškov pa naj bi bili previsoki.

23 Glede očitka, da so imele tožeče stranke več dela kot Komisija, ta navaja, da je tudi sama med postopkom predložila številne dokaze in je morala posvetiti čas preučitvi dokazov, ki so jih predložile tožeče stranke. Upoštevali naj bi se lahko le stroški odvetnikov, ki so zastopali tožeče stranke. Kar zadeva trditev, da so tožeče stranke s tem, da so s svojimi odvetniki sodelovale neposredno, minimalizirale stroške, naj to ne bi upravičevalo predlaganega zneska, temveč kvečjemu pojasnjevalo, zakaj ta ni višji, kar pa naj ne bi bilo upoštevno.

24 Komisija poudarja, da so bila glavna vprašanja do pozne stopnje postopka skupna vsem tožečim strankam in jih je torej bilo mogoče preučevati skupaj. Sicer naj bi držalo, da bi

ta vprašaja lahko imela različne posledice glede na individualne okoliščine, vendar pa naj to ne bi vplivalo na dejstvo, da so se pred tem obravnavala skupaj.

25 Komisija priznava, da ima obravnavana zadeva posebnosti, in ne prereka, da je veliko pomembnejša kot običajne zadeve s področja javnih uslužbencev. To naj bi med drugim upravičevalo izjemno visok predlagani znesek 250.000 GBP. Vendar pa naj ne bi bilo razloga za višji znesek, zlasti glede na to, da so bila postavljena vprašanja do vmesne sodbe povečini skupna vsem 95 tožečim strankam in da naj bi bilo treba med njimi razlikovati šele kasneje, kar pa naj bi bilo v praksi povsem obvladljivo.

26 Glede trditve tožečih strank, da so predlagani stroški v primerjavi s stroški, ki se predlagajo v drugih zadevah, nižji, pa Komisija navaja, da na drugih področjih, kot so konkurenca, koncentracije in državne pomoči, predlagani stroški ustrezajo sorazmerno precej manjšemu delu finančnega interesa, kar pa sodiščem Skupnosti kljub temu ne prepreči, da jih ne bi občutno znižala.

Presoja Sodišča prve stopnje

27 V skladu s členom 91(b) Poslovnika so povračljivi stroški za „nujne izdatke, ki jih imajo stranke zaradi postopka, predvsem potni stroški, dnevnic in nagrada zastopnikov, svetovalcev ali odvetnikov“. Iz te določbe izhaja, da so povračljivi stroški omejeni po eni strani na stroške zaradi postopka pred Sodiščem prve stopnje in po drugi strani na tiste,

ki so bili za te namene nujni (sklepa Sodišča prve stopnje z dne 24. januarja 2002 v zadevi Groupe Originy proti Komisiji, T-38/95 DEP, Recueil, str. II-217, točka 28, in z dne 28. junija 2004 v zadevi Airtours proti Komisiji, T-342/99 DEP, ZOdl., str. II-1785, točka 13).

28 Sodišče prve stopnje mora v skladu z ustaljeno sodno prakso, kadar ni tarifnih določb Skupnosti, prosto upoštevati podatke zadeve in pri tem upoštevati namen in značilnosti spora ter njegovo pomembnost z vidika prava Skupnosti in težavnosti zadeve, obseg dela, ki ga sporni postopek lahko naloži udeležnim zastopnikom ali svetovalcem, in gospodarske interese, ki jih zadeva pomeni za stranke (zgoraj v točki 27 navedeni sklep Airtours proti Komisiji, točka 18; glej po analogiji tudi sklep predsednika tretjega senata Sodišča z dne 26. novembra 1985 v zadevi Leeuwarder Papierwarenfabriek proti Komisiji, 318/82 DEP, Recueil, str. 3727, točka 3).

29 Glede namena in značilnosti spora je treba ugotoviti, da se je obravnavani spor nanašal na pogoje izbire in zaposlovanja osebja, ki dela za skupno podjetje JET, in da so se zaradi posebnosti pravil, ki se uporabljajo za delovanje tega skupnega podjetja, v zvezi z njim zastavila zahtevna vprašanja, kot je že poudarilo Sodišče prve stopnje (sklep Sodišča prve stopnje z dne 25. junija 1998 v združenih zadevah Altmann in drugi proti Komisiji, T-177/94 DEP, T-377/94 DEP in T-99/95 DEP, RecFP, str. I-A-299 in II-883, točka 22). Komisija poleg tega priznava, da posebnosti tega spora lahko upravičijo posebej visok znesek stroškov.

30 Kar zadeva interes obravnavane zadeve z vidika prava Skupnosti, Sodišče prve stopnje poudarja, da je zadeva sicer pomembna, vendar je njen pomen omejen na področje

sporov v zvezi z javnimi uslužbenci, v tem okviru pa zlasti na razmerja med Skupnostma in osebami, ki se lahko zaposlijo v strukturah, primerljivih s skupnim podjetjem JET.

- 31 Kar zadeva težavnost primera in obseg dela, ki bi ga zaradi postopka lahko imeli zastopniki in svetovalci tožečih strank, je treba poudariti, da so bila – vsaj med prvim delom postopka pred Sodiščem prve stopnje in do izdaje vmesne sodbe – sporna vprašanja, ki so se nanašala zlasti na določitev, ali gre za spor v zvezi z nepogodbeno odgovornostjo ali s področja razmerij med Skupnostjo in njenimi zastopniki, na dopustnost odškodninskih zahtevkov glede na rok ali na razlago statuta JET, sicer zahtevna, vendar skupna vsem tožečim strankam.
- 32 Šele med drugim delom postopka, namenjenim določitvi zneskov odškodnin, ki jih mora Komisija plačati vsaki tožeči stranki, je bilo treba razlikovati med individualnimi okoliščinami. Poleg tega je treba spomniti, da se je postopek pred Sodiščem prve stopnje takrat nanašal le na preostala vprašanja, ki so bila še sporna med strankami (končna sodba, točke od 7 do 13 in od 39 do 106), saj je Sodišče prve stopnje zgolj zabeležilo vprašanja, glede katerih so se stranke strinjale (končna sodba, točke od 33 do 38).
- 33 Sodišče prve stopnje je ugotovilo, da so bili gospodarski interesi strank v zvezi s tem postopkom zelo veliki, in sicer tako za posamezne tožeče stranke kot za Komisijo. Obravnavani so bili odškodninski zahtevki v zvezi z delovnim razmerjem, ki je bilo pri več kot polovici tožečih strank daljše od deset let (vmesna sodba, točka 27). V zvezi s tem je treba poudariti, da skupni znesek odškodnin, torej 29.654.315,55 GBP, ki ga je nazadnje Komisija plačala tožečim strankam, le delno odraža gospodarsko

pomembnost spora, saj ta znesek v obravnavani zadevi izhaja iz uporabe zastaralnega roka petih let, ki izhaja iz roka, določenega v členu 46 Poslovnika Sodišča (vmesna sodba, točke od 57 do 85).

34 Glede na značilnosti postavljenih vprašanj, pomembnost spora in tehnično zahtevnost izračunov, potrebnih za določitev individualnih pravic tožečih strank, Sodišče prve stopnje meni, da ni neupravičeno, da so te najele več svetovalcev in poklicnega računovodjo, vendar je poudarilo, da tožeče stranke niso dokazale potrebe po tem, da sta jih na obravnavi 23. septembra 2003 zastopala dva svetovalca.

35 Trditev tožečih strank, da je treba pri znesku stroškov, ki se lahko povrnejo, upoštevati domnevno neprimeren odnos Komisije med postopkom v glavni stvari, pa je treba zavrniti kot neupoštevno.

36 Čeprav je v skladu s členom 87(1) in (3), drugi pododstavek, Poslovnika neprimernost vedenja ene stranke upoštevna pri povrnitvi stroškov, ki jo odredi Sodišče prve stopnje v sodbi ali sklepu, s katerim se konča postopek, pa ta neprimernost nikakor ni upoštevna pri odmeri stroškov, ki jo Sodišče prve stopnje opravi na podlagi člena 92(1) tega poslovnika, saj je postopek odmere stroškov objektivni, njegov namen pa je določitev nujnih stroškov, ki nastanejo v postopku, ne glede na to, ali je vedenje, zaradi katerega stroški nastanejo, primerno ali ne.

37 Glede na navedene preudarke se zdi primerno, da se znesek vseh stroškov, ki jih Komisija povrne tožečim strankam, določi na 300.000 GBP, pri čemer so upoštevane vse okoliščine zadeve do datuma sprejetja tega sklepa.

Iz teh razlogov je

SODIŠČE PRVE STOPNJE (peti senat)

sklenilo:

Celoten znesek stroškov, ki jih Komisija povrne Stephenu G. Sandersu in 94 drugim tožečim strankam, ki so navedene v prilogi, se določi na 300.000 funtov šterlingov (GBP).

V Luxembourg, 9. novembra 2009.

Sodni tajnik

E. Coulon

Predsednik

M. Vilaras

Priloga

Keith Ashby,

Mark Ashman,

Geoff Atkins,

Yvonne Austin,

Neville Bainbridge,

R. Baker,

Ian Barlow,

Terry Boyce,

Robert Bracey,

Brian C. Brown,

Mike Browne,

James Bruce,

Neil Butler,

Paul Carman,

Roy Clapinson,

Royce Clay,

Derek Downes,

Graham Evans,

Jim Evans,

Tony Gallagher,

David Gear,

John Gedney,

David Grey,

Barry Grieveson,

Bernhard Haist,

David Hamilton,

Ray Handley,

Roy Harrison,

Michael Hart,

Phillip Haydon,

Ivor Hayward,

Mark Hopkins,

Keith Howard,

Peter Howarth,

Cyril Hume,

Eifion Jones,

Glyn Jones,

Andrew Lawler,

Gordon MacMillan,

Peter Martin,

Christopher May,

Derek May,

Ian Merrigan,

Richard Middleton,

Simon Mills,

Ray Musselwhite,

Tim Napper,

Keith Nicholls,

Mike Organ,

Robert Page,

Dai Parry,

Bill Parsons,

Derek Pledge,

Tim R. Potter,

Geoff Preece,

Tom Price,

Steve Richardson,

Shirley Rivers-Playle,

Alan Rolfe,

Michael Russell,

Stephen Sanders,

Stephen Scott,

John Shaw,

Michael R. Sibbald,

Nigel Skinner,

Paul G. Smith,

Tracey Smith,

Tony Spelzini,

Robin Stafford-Allen,

Robin Stagg,

Graham Stanley,

David Starkey,

Dave Sutton,

John Tait,

Michael E. Taylor,

Paul Tigwell,

George Toft,

Jim Tulloch,

Pat Twynam,

Tony Walden,

Martin Walker,

Norman Wallace,

Patrick Walsh,

Peter Watkins,

Mike Way,

Alan West,

Andy Whitby,

Srilal P. Wijetunge,

Brian L. Willis,

David J. Wilson,

David W. Wilson,

Julie Wright,

John Yorkshades,

David Young.